



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

## UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 40/04-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 24. februára 2004 predbežne prerokoval sťažnosť JUDr. P. P., bytom Ž., zastúpeného advokátkou JUDr. T. P., so sídlom Ž., vo veci porušenia jeho základných práv upravených v čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 36 ods. 1 a čl. 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva upraveného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Bratislave č. k. 10 NcC 44/03-241 z 31. októbra 2003, a takto

### **r o z h o d o l:**

Sťažnosť JUDr. P. P. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

### **O d ô v o d n e n i e:**

#### I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 30. januára 2004 doručená sťažnosť JUDr. P. P., bytom Ž. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátkou JUDr. T. P., so sídlom Ž., vo veci porušenia jeho základných práv upravených v čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čl. 36 ods. 1 a čl. 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „Listina“) a práva upraveného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej

len „Dohovor“) uznesením Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 10 NcC 44/03-241 z 31. októbra 2003.

Zo sťažnosti vyplýva, že na Okresnom súde v Bratislave (ďalej len „okresný súd“) prebieha pod sp. zn. 27 C 19/00 občianskoprávne konanie o ochranu osobnosti žalobcu, ktorým je sťažovateľ, proti odporcovi PEREX, a.s., so sídlom Pribinova 25, Bratislava. Odporca uplatnil v rámci tohto konania námietku zaujatosti proti sudcovi JUDr. M. K., ktorý má vec podľa rozvrhu práce prejednať a rozhodnúť. Na základe tejto námietky krajský súd namietaným uznesením vylúčil sudcu JUDr. M. K. z prejednávania a rozhodovania veci vedenej na okresnom súde pod sp. zn. 27 C 19/00. Namietané uznesenie bolo sťažovateľovi doručené 24. januára 2004.

Sťažovateľ tvrdí, že namietaným uznesením boli porušené jeho základné práva upravené v čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 a čl. 38 ods. 1 Listiny a právo upravené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru.

Na podporu uvedeného tvrdenia sťažovateľ v sťažnosti okrem iného uvádza, že zásah do jeho práv namietaným uznesením krajského súdu „...nesleduje legitímny cieľ, nie je v súlade so zákonom a nie je nevyhnutný.“. Podľa názoru sťažovateľa z obsahu námietok odporcu „...jednoznačne vyplýva, že žalovaná strana namieta v podstate zaujatosť sudcu preto, lebo nerozhoduje podľa jeho predstáv“. Sťažovateľ v sťažnosti zdôrazňuje, že „...právo na spravodlivý proces vedený nestranným a nezávislým tribunálom má každý účastník konania, teda nielen ten účastník konania, ktorý namieta zaujatosť sudcu. V tomto prípade podľa názoru navrhovateľa Krajský súd v Bratislave opomenul, že právo na zákonného sudcu nestranný a nezávislý súd, má rovnako žalobca ako účastník konania, ako i žalovaná strana, ktorá namietala zaujatosť sudcu.“.

V ďalšom sťažovateľ uvádza, že možnosť vylúčenia sudcov z prejednávania a rozhodovania veci je podmienená existenciou zákonného dôvodu a s odkazom na dikciu § 14 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) poukazuje na to, že u namietaného sudcu nebol zistený taký osobný vzťah k prejednávanej veci alebo jeho

vzťah k účastníkom konania alebo k ich zástupcom, ktorý by spochybňoval jeho objektívny postoj pri prejednávaní a rozhodovaní vo veci. *„Existencia takéhoto vzťahu nevyplýva z rozhodnutia krajského súdu. Namietaný sudca existenciu takéhoto vzťahu neuznal a jeho existenciu nepreukázal ani žalovaný. Dôkazom takého vzťahu nemôže byť tvrdenie žalovaného, v ktorom vyjadruje nespokojnosť s rozhodnutiami sudcu.“*

Sťažovateľ argumentuje tiež právnym názorom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vyjadreným v uznesení sp. zn. Ns 1-2/97 z 5. júna 1997, podľa ktorého *„Dôvodom na vylúčenie sudcu... nie je skutočnosť, že sudca v inej obdobnej veci rozhodol spôsobom, s ktorým účastník nesúhlasí, ani samotná skutočnosť, že jeho rozhodnutia boli podrobené kritike v hromadných oznamovacích prostriedkoch. Meradlom pre hodnotenie objektivity sudcov nemôže byť subjektívne hodnotenie predchádzajúcich rozhodnutí namietaného senátu (sudcu) alebo hodnotenie rozhodnutí iného senátu, ktorý konal v iných veciach... Vylúčenie sudcov z prejednávania a rozhodovania veci z dôvodu, že v inej veci vyslovili právny názor, s ktorým sa účastník konania nestotožňuje, a ktorý bol prípadne aj predmetom kritiky v hromadných oznamovacích prostriedkoch, preto nemožno považovať za žiadny z dôvodov pre vylúčenie sudcov podľa § 14 ods. 1 O. s. p.“*

Na základe argumentov uvedených v sťažnosti sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd vo veci jeho sťažnosti vydal tento nález:

*„Právo priznané JUDr. P. P. podľa čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 1 Ústavy SR, čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Bratislave, č. k. 10 NcC 44/03-241 z 31. 10. 2003 porušené bolo.*

*Uznesenie Krajského súdu v Bratislave č. k. 10 NcC 44/03-241 z 31. 10. 2003 sa zrušuje a súdu sa prikazuje znovu vec prejednať a rozhodnúť.*

*Navrhovateľovi JUDr. P. P. sa priznávajú trovy konania pred Ústavným súdom SR tak ako budú vyčíslené, ktoré vyplatí odporca Krajský súd v Bratislave v lehote 1 mesiaca od doručenia vyhotovenia nálezu Ústavného súdu SR.“*

## II.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Z citovaného vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní návrhu je tiež posúdiť, či tento nie je zjavne neopodstatnený. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu možno o zjavnej neopodstatnenosti návrhu hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98).

Podľa ústavy je systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne (*„... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“*) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01).

Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať také rozhodnutie všeobecných súdov, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody, pričom skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom preskúmania vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/00).

Na základe uvedeného bolo úlohou ústavného súdu pri rozhodovaní o tejto sťažnosti posúdiť, či boli skutkové a právne názory, o ktoré sa opieralo namietané uznesenie krajského súdu, ktorým vylúčil na základe námietky zaujatosti predloženej odporcom sudcu JUDr. Mariána Kurinca z prejednávania a rozhodovania veci vedenej na okresnom súde pod sp. zn. 27 C 19/00, z ústavného hľadiska ospravedlňiteľné a udržateľné a či ním v dôsledku toho mohlo dôjsť k porušeniu označených základných práv sťažovateľa.

Za týmto účelom ústavný súd preskúmal namietané uznesenie krajského súdu, ktorého kópiu sťažovateľ pripojil k sťažnosti. Z odôvodnenia namietaného uznesenia krajského súdu vyplýva, že odporca vzniesol námietku zaujatosti proti sudcovi M. K. z „*dôvodu, že má pochybnosti o jeho zaujatosti pre pomer k navrhovateľovi, pričom uviedol, že sudca „spolupracuje“ s navrhovateľom a vytyčuje termíny pojednávania vždy po konzultácii s ním, pri pojednávaní a rozhodovaní právnych vecí, v ktorých je účastníkom navrhovateľ, nespráva sa nestranné a svojím konaním prejudikuje rozhodnutie vo veci*

*samej, čo dokazuje i fakt, že sudca v konaní vedenom medzi účastníkmi pod sp. zn. 27 C 26/00 svojvoľne zmenil vo svojom rozhodnutí petit návrhu na začatie konania tak, aby uľahčil navrhovateľovi procesnú pozíciu, na čo poukázal vo svojom zrušujúcom uznesení aj odvolací súd. Poukázal na to, že sudca v konaniach sp. zn. 27 C 11/00, 27 C 26/00, 27 C 32/00 a 27 C 56/00 priznal navrhovateľovi voči odporcovi náhradu nemajetkovej ujmy 15.300.000,- Sk..., ktorá suma je podľa názoru odporcu prehnaná a odôvodňuje pochybnosti odporcu o nezaujatosti sudcu.“.*

Z namietaného uznesenia tiež vyplýva, že sudca JUDr. M. K. sa necíti byť v uvedenej veci zaujatý a nestotožňuje sa s dôvodmi uvedenými v námietkach odporcu.

Z obsahu odôvodnenia namietaného uznesenia vyplýva, že krajský súd oprel svoje rozhodnutie najmä o právny názor, podľa ktorého „... *Nestrannosť sudcov má aspekty subjektívne (spočíva v nedostatku vnútorného, psychického vzťahu sudcu k prejednávanej veci, prípadne k účastníkom konania alebo ich zástupcom) aj objektívne (ide tu o neexistenciu okolností, ktoré by mohli viesť k pochybnostiam o tom, že sudca zmienený subjektívny vzťah k veci a účastníkom nemá). To znamená, že k záveru o nestrannosti-nezaujatosti sudcu nepostačuje, že sudca subjektívne nepociťuje k veci ani účastníkom, prípadne ich zástupcom taký vzťah, ktorý by mohol ovplyvniť jeho rozhodovanie, ak zároveň v konaní objektívne nepostupuje a nespráva sa tak, aby o nedostatku jeho vzťahu nemohli vzniknúť žiadne pochybnosti. V žiadnom prípade sudca nemôže dať najavo svoje názory, tie vysloví až v rozhodnutí o veci a v odôvodnení rozhodnutia...*

*... Nestačí teda, že sudca je subjektívne nestranným, ale musí sa ako taký aj objektívne javiť v očiach strán – účastníkov konania...“.*

Po preskúmaní namietaného uznesenia krajského súdu ústavný súd dospel k záveru, že ho nemožno považovať za zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. Bolo nepochybne v právomoci krajského súdu príslušné ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku (§14 a nasl.) vyložiť. Aj pri zohľadnení právnych argumentov sťažovateľa nemožno dospieť k záveru, že by bol výklad krajského súdu, o ktorý oprel svoje rozhodnutie, z ústavného

hľadiska neospravedliteľný a neudržateľný tak, aby jeho následkom došlo k porušeniu niektorého zo základných práv, ktoré sťažovateľ namieta.

Na základe uvedeného ústavný súd sťažnosť sťažovateľa odmietol pri predbežnom prerokovaní z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

**P o u č e n i e :** Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. februára 2004